Inköp och upphandling

Ragna Forslund
08-686 1959
ragna.forslund@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-02-13

Trafiknämnden,
2018-02-20, punkt 28

Ärende/Dok. id.
TN 2017-1326

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

# Effektivare konsultanvändning: Beslut om inledande av upphandling av ramavtal avseende konsultförsörjning

## Ärendebeskrivning

Nuvarande ramavtal avseende konsulter för trafikförvaltningen och förvaltning för utbyggd tunnelbana gäller löper ut 2018-12-04 och behöver ersättas. Efter analys av nuvarande och kommande behov av olika former av extern kompetensförsörjning som komplement till befintlig intern kompetens föreslås för behov hos både trafikförvaltningen (inkl. AB SL och Waxholms Ångfartygs AB) och förvaltning för utbyggd tunnelbana utifrån rådande marknadsläge följande beslut om inledande av ny upphandling.

Upphandlingen är en del av båda förvaltningarnas fokus på en över tid alltmer effektiv och relativt sett minskande konsultanvändning.

## Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande 2018-02-13, TN 2017-1326

## Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

*att* uppdra åt chefen för trafikförvaltningen att efter samråd med chefen för förvaltning för utbyggd tunnelbana i enlighet med i detta tjänsteutlåtande angivna förutsättningar genomföra upphandling av ramavtal avseende konsultförsörjning, inklusive att fastställa slutgiltiga upphandlingsdokument, fatta tilldelningsbeslut, teckna och förvalta ramavtalet,

*att* uppdra åt förvaltningscheferna för trafikförvaltningen och förvaltningen för utbyggd tunnelbana att utan beloppsbegränsning ingå sådana avropsavtal från ramavtalet som ryms inom fastställd investerings-, drift- och underhållsbudget för respektive förvaltning samt

*att* förklara paragrafen omedelbart justerad.

## Förslag och motivering

### Bakgrund

Trafikförvaltningen har idag ett ramavtal med ZeroChaos för konsultförsörjning, där ZeroChaos är förvaltningens kontraktspart medan konsulterna är anställda i andra företag. Avropsberättigade är såväl trafikförvaltningen som förvaltning för utbyggd tunnelbana och AB SL.

Detta avtal löper ut den 4 december 2018, vilket innebär att en ny lösning för konsultförsörjning behöver vara i drift därefter.

Nuvarande avtal tecknades 2012 med ZeroChaos och avtalet har bidragit till en bättre kontroll och styrning av konsultresurser samt minskade timkostnader för trafikförvaltningens konsulttjänster. Priserna har sänkts med ca 5 procent sedan avtalets start, vilket skall sättas i sitt sammanhang där konsultmarknaden befinner sig i högkonjunktur med 10 procent ökade priser under motsvarande period (index K84). När avtalet ingicks resulterade det i en prissänkning om ytterligare drygt 10 procent.

Hanteringen av konsultinköp har blivit mer objektiv och transparent utan sådana dyra och dolda prispåslag som normalt följer när ramavtalsleverantörer anlitar underleverantörer.

Avtalet har också bidragit till att fler små och medelstora företag (s.k. SME-företag) har kommit in som tjänsteleverantörerer, vilket i sin tur har bidragit till en god konkurrens på marknaden, en märkbar fördel särskilt under högkonjunktur.

## Överväganden och motivering

Genomförda analyser av vunna erfarenheter och marknadens utveckling har lett till bedömningen att nuvarande upplägg med ramavtal med en konsultmäklare ger fler fördelar än andra alternativ, t.ex. traditionell ramavtalsupphandling, och att detta därför bör vara inriktningen även för en ny upphandling.

Ett intressant alternativ i ett senare skede kan vara att följa utvecklingen av s.k. dynamiska inköpssystem. Då marknadsutvecklingen på området går snabbt föreslås att avtaltiden för den nya affären sätts förhållandevis kort, initialt två år med möjlighet till förlängning med ytterligare två plus två år.

Dagens ramavtal för konsultinköp är väl känt och inarbetat bland användarna. Avtalet används för majoriteten av alla konsultinköp (vissa inköp ska följa andra avtal och rutiner, t.ex. trafikmätningstjänster och juridisk rådgivning) och rutinerna för avrop är tydliga. Parterna på båda sidor har bidragit till att det har skett en positiv utveckling av tjänsteerbjudandet under kontraktstiden.

Konstaterade utvecklingsbehov framöver kan sammanfattas vara inom områdena enklare rutiner för fastprisuppdrag istället för timprisavrop, bättre spridning mellan olika kompetensnivåer i vår kravställning samt ytterligare fokus på uppföljning och avtalsförvaltning.

Affärsinriktningen och utformning av affären, med bl.a. ansvarsfördelning och ersättningsmodell, ska bidra till förvaltningarnas uppfyllnad av de övergripande målen i det regionala trafikförsörjningsprogrammet. En viktig aspekt är att affärsmodellen skapar rätt drivkrafter hos leverantören för att även framöver uppnå god kostnadseffektivitet och ökad kvalitet i leveransen. Detta kan sammanfattas i fem prioriterade affärsmål:

- Det nya avtalet ska ge en ökad kvalitet till en lägre avtalskostnad

- Det nya avtalet fortsätter att fokusera på att timpriserna konkurrensutsätts för att hushålla med skattemedel
- Det nya avtalet ska fortsatt möjliggöra för SME-företag att utveckla sina tjänster
- Det nya avtalet skall fortsätta att stödja en ökad kontroll av konsultinköp och konsultanvändning
- Det nya avtalet skall vara ett effektivt sätt (administration och tid) att försörja verksamheternas konsultbehov

*Avropsberättigade enheter*

Det upphandlade ramavtalet ska täcka behovet av extern kompetens inom samtliga verksamheter som bedrivs inom trafiknämndens ansvarsområde. Det innebär att trafikförvaltningen, AB Storstockholms Lokaltrafik, inklusive dess dotterbolag, Waxholms Ångfartygs AB och förvaltning för utbyggd tunnelbana kommer att vara avropsberättigade enheter under ramavtalet.

*Upphandlingsstrategi*

Upphandlingen planeras att genomföras som förhandlat förfarande enligt lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna.

Upphandlingen ska baseras på välbeprövade arbetsmetoder och dokumentation, införa lärdomar från föregående konsultupphandling samt anpassningar baserade på förändringar av ny lagstiftning och praxis. För att främja en god konkurrens planeras dialog med anbudsgivare hållas under upphandlingsprocessens olika faser och en tydlig kravställning arbetas fram.

*Ekonomiska konsekvenser*

Upphandlingen avser ett ramavtal utan garanterade volymer men ger möjlighet att köpa de konsulttjänster som verksamheterna vid var tid har behov av. Själva kontraktsersättningen till ramavtalets konsultmäklare utgör en bråkdel av ramavtalets underliggande volymer. Affärsmodellen i den nya upphandlingen ska innehålla en incitamentsmodell som utgår från sänkta konsultkostnader för trafikförvaltningen. Vidare ska den utformas så att det finns ett tak som inte överstiger nuvarande kontraktsersättning.

Beräkningen av kommande volymer är mycket osäker både kopplat till de båda förvaltningarnas pågående investeringsverksamhet och Sverigeförhandlingens påverkan. Normalt är ca 30 procent av konsultanvändningen planering av

investeringsverksamheten i form av projekteringsuppdrag. Resterande volym är till övervägande del hänförligt till själva genomförandet av den stora investeringsverksamhetens olika utbyggnadsprogram, där behoven varierar över tid utifrån olika byggfaser och med en stark tidsmässig koppling till framdriften i de kommunala plan- och byggprocesserna.

Konsultanvändningen är därmed i allt väsentligt en del av förvaltningarnas investeringsutgift som först efter färdigställande av respektive utbyggnad belastar resultatet som en avskrivningspost.

Skulle de båda förvaltningarnas konsultanvändning under den maximala avtalstiden (2+2+2 år) vara oförändrad utifrån senare års nivåer skulle avtalstidens underliggande volym uppskattningsvis ligga runt 1,8 miljarder kr per år, varav ca 600 mnkr är hänförligt till förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Trafikförvaltningens relativa konsultanvändning i förhållande till egna anställda förväntas dock minska framför allt med anledning av den pågående konsultväxlingen, som ger stora fördelar till förvaltningen inte bara vad gäller ledning, styrning och erfarenhetsåterföring utan även direkt monetär besparing. Den genomsnittliga besparingen per växling beräknas till 450 000 kr/år. Antalet beslutade tjänster för konsultväxling uppgår till 119. Växling har hittills skett per december 2017 med 79 tjänster, räknat från halvåret 2015, varav 44 under 2017.

Konsultväxlingen gäller ledande, styrande och stödjande roller i investeringsverksamheten, där ambitionen är att se till att i vart fall 65 procent av detta behov vid var tid täcks genom anställd kompetens. I utförande roller avses kompetensförsörjningen tillsvidare även fortsättningsvis ske genom investeringskonsulter, vilket ger nödvändig flexibilitet.

*Riskbedömning*

Den föreslagna affärsmodellen är framtagen för att hantera både behovet av effektivitet och attraktivitet samtidigt som det juridiskt ska vara en lösning som minskar riskerna för överprövning. Affärsmodellen bedöms skapa goda förutsättningar för riskminimering för både affären som helhet och under själva upphandlingsfasen. Oavsett detta finns alltid risken för överprövning av upphandlingar.

*Hållbarhetskonsekvenser*

Denna affär har ingen direkt påverkan på hållbarhetsaspekter, förutom att det ska säkerställas att de konsulter som anlitas ska följa våra riktlinjer gällande hållbarhet som en del av sin leverans.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Ragna Forslund
Avdelningschef
Inköp och upphandling